

REFERAT Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget d. 10-09-2025

Mødedato Onsdag d. 10. september 2025 kl. 16:00

Mødested Mødelokale 1.S.04

Mødedeltagere Ole Drøgemüller, Andreas Tang-Brock, Christina Bottke, Tage Nielsen, Malene Ringberg, Thomas Cordtz, Miriam Lund Rahbek

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af standard for folkeoplysning - folkeoplysningspolitik.....	4
Fritidstilbud til børn og unge udenfor fællesskaber.....	6
Indledende drøftelse af udmøntning af incitamentspulje til kontraktholdere på idrætsområdet.....	9
Revideret standard for tobaks- og nikotinindsatsen i Skanderborg Kommune.....	12
Forberedelse af dialogmøde for foreninger.....	16
Meddelelser.....	18
Eventuelt.....	19
Underskriftsark; Godkendelse af beslutningsprotokol.....	20

Punkt 65: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-A00-82-23

Sagsfremstilling

Den fremsendte dagsorden for mødet drøftes kort.

Indstilling

Direktør Asbjørn Friis Grønkær indstiller,

- at dagsordenen godkendes.

Beslutning

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog,

- at godkende dagsordenen.

Fraværende:

Ole Drøgemüller

Fraværende Ole Drøgemüller

Punkt 66: Godkendelse af standard for folkeoplysning - folkeoplysningspolitik

18.15.00-P22-1-25

Resumé

Byrådet skal tage stilling til forslag til ny standard for folkeoplysning, folkeoplysningspolitik.

Sagsfremstilling

Jf. Folkeoplysningslovens § 34 skal Byrådet vedtage og offentliggøre en politik for den folkeoplysende virksomhed i kommunen, som skal angive følgende:

1. Målsætning for borgernes deltagelse i den folkeoplysende voksenundervisning og det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde.
2. Rammer for den folkeoplysende voksenundervisning og det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde, herunder de fysiske rammer.
3. Samspil og sammenhæng mellem den støtteberettigede folkeoplysningsvirksomhed og selvorganiserede grupper og aktiviteter, herunder for så vidt angår de økonomiske rammer for det folkeoplysende udviklingsarbejde.
4. Samspil mellem den folkeoplysende virksomhed og øvrige politikområder, herunder muligheder for indgåelse af partnerskaber om løsning af konkrete opgaver.
5. Afgrænsning af aktiviteter inden for den folkeoplysende virksomhed i forhold til andre tilgrænsende aktiviteter.
6. Omfanget og karakteren af brugerinddragelsen af den folkeoplysende virksomhed i kommunen.

I henhold til Skanderborg Kommunes terminologi vil denne politik have karakter af en standard i forlængelse af kultur-, fritids- og idrætspolitikken.

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget og Folkeoplysningsudvalget har på et fællesmøde den 7. maj 2025 drøftet et udkast til ny standard for folkeoplysning, folkeoplysningspolitik. Udkastet blev til på baggrund af en temadrøftelse mellem de to udvalg i maj 2024.

Folkeoplysningsudvalget har efterfølgende igen drøftet og tilrettet forslaget og godkendte det på et møde den 27. august 2025. Udvalget besluttede at indstille standarden (folkeoplysningspolitikken) til godkendelse.

Diskussionerne har været indholdsmæssigt brede. I forhold til formen har der været fokus på:

- Et kort og klart ”why”/vision
- Klare målsætninger.

Udover denne kortere og klare politik vil Folkeoplysningsudvalget ved indgangen af hver periode udarbejde en handlingsplan, ligesom en række forhold skal reguleres i forretningsordenen. Nedenfor gengives hovedtræk i den nye standard, som er vedlagt som bilag 1. Den eksisterende standard er vedlagt som bilag 2.

Visionen

"Skanderborg Kommunes vision er, at Mennesker møder Mennesker – i Danmarks smukkeste kommune. Med folkeoplysning ønsker vi at kvalificere møder mellem mennesker. Når vi mødes, skal vi kunne tale frit og blive lyttet til, dermed vil vi understøtte demokratisk dannelse. Vi vil mødes i forpligtende fællesskaber."

Standarden indeholder **målsætninger og rammer indenfor:**

- Gode rammer for foreningerne
- Faciliteter i Danmarks smukkeste kommune
- Give alle mulighed for at deltage i de forpligtende fællesskaber
- Demokratisk dannelse
- Selvorganiserede grupper og aktiviteter
- Det øvrige foreningsliv.

Standarden definerer også en række forhold jf. kravene i Folkeoplysningslovens § 34, bl.a.:

Afgrænsning og definition af det folkeoplysende arbejde

Det folkeoplysende arbejde i Skanderborg Kommune er kendetegnet ved, at aktiviteten foregår i fællesskab med andre, og at der er en form for fælles læring. Det kan være alt fra f.eks. idræt, spejder og kultur til aktiviteter på idépolitisk grundlag. Aktiviteterne laves for og med medlemmerne af foreningen, hvor det frivillige engagement og arbejde er bærende. Aktiviteterne skal være almennyttige og kontinuerlige, og foreningerne skal være demokratisk opbygget.

Omfanget og karakteren af brugerinddragelsen af den folkeoplysende virksomhed i kommunen

På overordnet niveau beskriver det nye forslag, at: "Vi ønsker en stærk brugerinddragelse på folkeoplysningsområdet. Det skal bl.a. sikres gennem et folkeoplysningsudvalg med beslutningskompetencer og et udvalgsarbejde med fokus på at udvikle og styrke det folkeoplysende arbejde. Det skal ske i samspil med kommunens øvrige politikker".

Og videre at "I Skanderborg Kommune inddrages den folkeoplysende virksomhed i kommunen (voksenundervisning og frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde) af et nedsat folkeoplysningsudvalg. Folkeoplysningsudvalget er ud over repræsentanter fra Byrådet sammensat af et bredt udsnit af den folkeoplysende virksomhed i kommunen med deltagere fra det frivillige foreningsarbejde og fra den folkeoplysende voksenundervisning. Folkeoplysningsudvalget inddrages i beslutninger, der vedrører det, Folkeoplysningsudvalget har kompetence til; at godkende foreninger, fordele tilskud og anvise lokaler."

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv indstiller,

- at Standard for Folkeoplysning godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog,

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Fraværende:

Ole Drøgemüller

Bilag

Bilag 2 - "Folkeoplysningen i Skanderborg Kommune" - 2016 - folkeoplysningspolitik

Bilag 1 Folkeoplysningspolitik 2025

Fraværende Ole Drøgemüller

Punkt 67: Fritidstilbud til børn og unge udenfor fællesskaber

18.15.00-G01-7-25

Resumé

Børne- og Ungdomsudvalget og Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget får med denne sag en orientering om de initiativer, der er taget i forhold til at hjælpe børn og unge udenfor fællesskaber ind i fællesskaber. Oplægget omfatter også en henvendelse fra Handicap- og Psykiatrirådet om muligheder for at udvikle inkluderende fritidstilbud for unge med autisme samt om etablering af et styrket forældresamarbejde.

Sagsfremstilling

Henvendelse fra Handicap- og Psykiatrirådet

Handicap- og Psykiatrirådet har bedt Børne- og Ungdomsudvalget og Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget om at drøfte en henvendelse fra en gruppe forældre, som ønsker fritidstilbud til børn og unge mellem 10-17 år med autisme.

På Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalgsmødet den 13. august og Børne- og Ungdomsudvalgsmødet den 14. august blev udvalgene orienteret om henvendelsen fra Handicap- og Psykiatrirådet med et ønske om at få belyst, hvordan Skanderborg kan styrke fritidstilbuddene til unge med autisme. Henvendelsen peger på, at mange unge i målgruppen ikke i tilstrækkelig grad benytter eller har adgang til eksisterende klub- og fritidstilbud.

Forældregruppen fremhæver behovet for målrettede aktiviteter, der er tilpasset unges forskellige behov for deltagelse, og for et tættere samarbejde mellem kommune og forældre.

Henvendelsen ligger i forlængelse af både Børne- og Ungepolitikken og Kultur-, Fritids- og Idrætspolitikken, som begge har fokus på, at alle børn og unge skal have mulighed for at trives og deltage i meningsfulde fællesskaber. Politikkerne understreger vigtigheden af ligeværd, inddragelse og adgang til et mangfoldigt fritids- og kulturliv – uanset forudsætninger.

Konkret knytter henvendelsen an til strategisporene Ligeværd og Inddragelse samt Fællesskab og Værtskab i Børne- og Ungepolitikken og til strategisporene Børn og unges kultur-, fritids- og idrætsliv samt Kultur, fritid og idræt overalt i Kultur-, Fritids- og Idrætspolitikken. Fælles for disse er ambitionen om at skabe inkluderende fritidsmiljøer, hvor børn og unge kan deltage på egne præmisser, og hvor samarbejde på tværs af skoler, foreninger, kulturinstitutioner og selvorganiserede fællesskaber understøttes.

Forældrenes henvendelse er rettet både mod kommunale fritidstilbud og fritidstilbud, som er omfattet af folkeoplysningsloven.

Derudover har Børne- og Ungdomsudvalget ønsket en opfølgning på projektet ”Danmarks Smukkeste Fællesskaber”, der arbejder på at inkludere flere i meningsfulde fællesskaber.

I det følgende og i oplæg på udvalgsmøderne, jf. bilag, redegøres for fritidstilbud rettet mod børn og unge med særlige behov, herunder børn med autisme.

Fritidstilbud omfattet af folkeoplysningsloven

De folkeoplysende foreningen er frivillige organisationer drevet af frivillige, og beslutter derfor selv hvilke tilbud, de udbyder, og til hvilke målgrupper, naturligvis indenfor lovgivningens rammer. Kommunen har dog mulighed for at understøtte foreningerne i at arbejde med målgruppen.

Nogle foreninger er optaget af inkludere så mange børn, som muligt. Mange lykkes i høj grad også med at integrere børn og unge med autisme.

Erfaringer viser, at visse aktivitetstyper – som f.eks. skydning, ridning og e-sport – kan være meningsfulde og tilgængelige for nogle børn og unge med autisme. Børnene ses dog også gøre brug af andre traditionelle fritidsaktiviteter på lige fod med deres jævnaldrende. Det afgørende er, at rammerne tilpasses deres behov og interesser. Blandt andet har flere spejdergrupper succes med tilbud til børn og unge med særlige behov.

I samarbejde med DGI Østjylland og Gl. Skanderborg Fonden støtter Skanderborg Kommune foreningerne i at være godt rustet til denne opgave. Dette gøres gennem projektet Danmarks smukkeste Fællesskaber, hvor foreningerne kan få både

økonomisk støtte, samt råd og vejledning.

Organisationen Specialsport, som har fået støtte fra § 18 midlerne, er i gang med at kortlægge de eksisterende tilbud for børn og unge med særlige behov i Skanderborg Kommune. Specialsport er i dialog med specialskoler og skoler med specialklasser om sportspraktik i de lokale foreninger. Specialsport er først startet med deres indsats i 2025, og er derfor endnu ikke i mål med kortlægningen og dialogen med specialskolerne og foreningerne.

Folkeoplysningsudvalgets udviklingspulje støtter initiativer, der bygger på trivsel hos sårbare og udsatte grupper af borgere. Puljen kan både ansøges af folkeoplysende foreninger og selvorganiserede grupper. Der er ikke så mange ansøgere til netop dette indsatsområde, som udvalget har håbet på. Der er således mulighed for at få støtte, både særlig opstartsstøtte/udviklingsstøtte og den støtte det folkeoplysende foreningsliv i øvrigt får, til aktiviteter målrettet forskellige målgrupper, uanset om sådanne opstartes i nye foreninger eller i regi af eksisterende foreninger. Administrationen vil i det næstkommende nyhedsbrev til de folkeoplysende foreninger fremhæve muligheden for at søge puljen til aktiviteter for børn og unge med særlige behov, samt inspirere foreninger til at igangsætte nye aktiviteter for målgruppen.

I nyhedsbrevet, som udkom den 15. august 2025, opfordres foreningerne til at svare på et spørgeskema fra Videncenter for handicap, som er i gang med at udvikle en online platform under overskriften Fællesskaber for alle.

I vedlagte slides ses en kort opsamling af nogle af de mange indsatser, der er iværksat for at inkludere børn og unge, der i dag er udenfor fællesskabet. Disse vil blive gennemgået på mødet. Det bemærkes, at indsatserne ikke alene er målrettet børn med autisme. I forhold hertil henledes opmærksomheden særligt på Kulturskolens tilbud om hensyntagende musikundervisning og indsatsen "Kunst på Kanten", en forsøgsordning under Kulturpas. Kulturskolen er kommunalt forankret, og dette leder videre til at beskrive de kommunalt forankrede tilbud.

Kommunalt forankrede tilbud

Skanderborg Kommunes fritidstilbud arbejder med udgangspunkt i Børne- og Ungepolitikens vision om, at alle børn og unge skal have mulighed for at trives og bidrage til meningsfulde, mangfoldige og forpligtende fællesskaber, uanset deres udgangspunkt i livet. På samme måde arbejder alle kommunens skoler og dagtilbud målrettet på at understøtte visionen, herunder i forhold til de børn og unge, der står udenfor fællesskaberne. Et særligt fokusområde er netop børn og unge, som i dag oplever at være udenfor – enten fordi de har sociale, kognitive eller følelsesmæssige vanskeligheder, eller fordi de ikke føler sig hjemme i de eksisterende fritidstilbud.

På nuværende tidspunkt findes der ikke i kommunen målrettede fritidstilbud for børn og unge, som i længere perioder oplever at være udenfor fællesskaber. Der henvises i stedet til de almene fritids- og klubtilbud, som generelt tilrettelægges med henblik på at være åbne og inkluderende. Erfaringer viser dog, at nogle børn og unge – f.eks. dem med særlige behov, autismespektrum forstyrrelser eller anden form for neurodivergens – ikke i tilstrækkelig grad profiterer af de eksisterende rammer.

Mange specialskoler og specialtilbud i kommunen har egne fritidstilbud, men disse er typisk kun tilgængelige for elever, der i forvejen er indskrevet.

På Hørningskolen arbejdes der aktuelt med etablering af et forældre-netværk, som kan understøtte dialog og erfaringsudveksling. Netværket er ikke målrettet en specifik diagnosegruppe, men skal bidrage til, at forældre til børn udenfor fællesskaber oplever støtte og mulighed for fælles handling.

SSP og PPR arbejder, i tråd med Børne- og Ungepolitikken, for at alle børn og unge oplever meningsfulde og mangfoldige fællesskaber. Begge indsatser er opsøgende i samarbejdet med børn og unge, der står udenfor fællesskaberne. PPR har desuden et særligt fokus på at understøtte både forældre og personale i almen- og specialtilbud i arbejdet med børn og unge med autisme.

Familiehuset og Ungeteamet

Familiehuset tilbyder kortere forebyggende samtaler til forældre og børn samt forældrekurser og individuelle forløb målrettet familier med børn med autisme og ADHD. Kurserne suppleres af netværksgrupper, som forældrene selv viderefører.

Ungevejen er et anonymt tilbud til 13-17-årige med op til fem samtaler og mulighed for ungegrupper. Ungeteamet kan efter visitation tilbyde individuelle forløb og fælles aktiviteter, herunder gruppeforløb og særlige fællesskabsaktiviteter.

Fritidspasordningen

Fritidspasordningen giver børn og unge i Skanderborg Kommune mulighed for at deltage i holdbaserede fritidsaktiviteter i foreninger og Kulturskolen gennem vejledning og økonomisk støtte. Ordningen er målrettet børn og unge, der ellers ikke ville have adgang til fritidsfællesskaber, eksempelvis på grund af økonomiske, sociale eller personlige udfordringer. Fritidspas kan bevilges for ét år ad gangen og dækker kontingent samt eventuelt nødvendigt udstyr.

Socialkompas i Skanderborg Kommune

Skanderborg Kommune er i gang med at blive oprettet på den nationale digitale portal Socialkompas.dk, som skal gøre det lettere for borgere, pårørende, frivillige og kommunale medarbejdere at få overblik over uvisiterede tilbud og lokale muligheder for støtte og fællesskab. Portalen fungerer som en brobygger mellem civilsamfund og kommune og udvikles i tæt samarbejde med lokale aktører. Socialkompas drives af Frivilligcentre & Selvhjælp Danmark.

Etablering af tilbud målrettet unge indenfor autismspektret vil kræve tilførsel af yderligere midler, da der i den nuværende økonomi ikke er råderum til at udvikle målrettede indsatser for denne gruppe unge.

Chef for Udvikling, Kultur og Erhverv Hanne Nissen Toksvig deltager under sagens behandling på Børne- og Ungdomsudvalgets møde.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv og chefen for Børn og Unge indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning
- at det foreslås, at chef for Udvikling, Kultur og Erhverv og chef for Børn og Unge deltager på et møde i Handicap- og Psykiatrirådet med et oplæg vedr. den konkrete henvendelse vedr. børn med autisme og de øvrige initiativer, der retter sig mod børn og unge udenfor fællesskaber.

Beslutning

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog,

- at tage orienteringen til efterretning
- at det foreslås, at chef for Udvikling, Kultur og Erhverv og chef for Børn og Unge deltager på et møde i Handicap- og Psykiatrirådet med et oplæg vedr. den konkrete henvendelse vedr. børn med autisme og de øvrige initiativer, der retter sig mod børn og unge udenfor fællesskaber.

Fraværende:

Ole Drøgemüller

Bilag

Fritidstilbud til børn og unge uden for fællesskaber

Fraværende Ole Drøgemüller

Punkt 68: Indledende drøftelse af udmøntning af incitamentspulje til kontraktholdere på idrætsområdet

18.15.12-S49-1-25

Resumé

Med sagen drøftes udmøntning af incitamentspuljen på idrætsområdet indledningsvist.

Sagsfremstilling

Byrådet besluttede 30. oktober 2024 i en ny standard for driftstilskud til indendørs idrætshaller. Driftstilskuddet fordeles fremover med langt hovedparten som en fast bevilling, baseret på de historiske tal med grundtildeling og bruttokvartmetertildeling.

Fordelingen for 2025:

Kontraktholder	Tildeling 2025	Andel af det samlede budget
Kommunale fritidshaller	6.108.867	34 %
Låsby Hallen	1.653.357	9 %
Ry Hallerne	4.561.433	25 %
Hørning Idrætscenter	5.803.971	32 %
I alt	18.127.628	100 %

Prisfremskrivningen for det første år svarende til godt 700.000 kr. blev allokeret til en incitamentspulje. For 2025 blev midlerne udbetalt forholdsmæssigt, da der endnu ikke var fastlagt kriterier. Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget fik kompetencen til at fordele puljen efter input og inddragelse af kontraktholderne på området.

Kontraktholderne er inddraget løbende, senest på et møde den 26. august 2025. Kontraktholderne, særligt i de større selvejende komplekser, Ry og Hørning, oplever udfordringer med at få økonomien til at slå til i forhold til det ønskede aktivitetsniveau og retningslinjerne for anvendelse af lokaler. Kontraktholderne oplever en begrænset mulighed for indtjening udover driftstilskuddet, hvilket skaber begrænset råderum til investeringer.

Overordnet kan puljen uddeles efter tre mulige tilgange:

- Fælles initiativer, som understøtter de politiske prioriteringer
- Investeringer i forhold til bæredygtighedstiltag eller tilgængelighedstiltag for nye målgrupper
- Kapacitetsudnyttelse af faciliteterne.

Uddybning af tilgangene:

1. Fælles initiativer, som understøtter de politiske prioriteringer

Puljen kan anvendes til konkrete indsatser, som kontraktholderne årligt aftaler. Dette kunne være indkøb af fælles systemer, udstyr lignende. Det kunne være system til borgerbooking, fælles sceneudstyr, fælles indkøb af særligt udstyr, som kun bruges få gange om året i de enkelte haller. I det første år kunne midlerne anvendes til indkøb af platform til etablering af borgerbooking, som dels vil understøtte højere udnyttelsesgrad af faciliteterne, styrket adgang for borgerne og kan styrke hallernes indtægtsgrundlag i forhold til drift og udvikling af faciliteterne.

2. Investeringer i forhold til bæredygtighedstiltag eller tilgængelighedstiltage for nye målgrupper

Incitamentspuljen anvendes til investering i tiltag, som enten letter tilgængeligheden for borgere med særlige behov eller nedbringer energiforbruget i faciliteterne. Midlerne tildeles forholdsmæssigt i forhold til ovenstående fordelingstal,

kontraktholderne skal dog kunne redegøre for, hvilke investeringer midlerne anvendes til.

3. Kapacitetsudnyttelse af faciliteter

Puljen kan tildeles de faciliteter, som enten har den bedste kapacitetsudnyttelse eller har formået at forbedre deres benyttelsesprocent af faciliteterne, begge dele i fritidsdelen. Data til at underbygge fordelingen findes via hallmonitor. Benyttelsen beregnes ud fra antal timer med fire eller flere brugere i faciliteten.

Her vil der kunne tages udgangspunkt i data fra 3. og 4. kvartal af 2025 og sammenligne det med data fra 3. og 4. kvartal i 2026. Dvs. pengene udbetales ved årets afslutning. Efter 2026 kan sammenligningen foregå over hele året.

I det følgende tages udgangspunkt i en forholdsvis ligelig fordeling. Naturligvis ville man også kunne vælge at give hele det samlede beløb f.eks. til den kontraktholder med den største udnyttelse. Puljen kan, som nævnt, fordeles enten efter størst benyttelsesgrad eller efter størst stigning i benyttelsesgraden.

Størst benyttelsesgrad, hvor midler fra puljen eksempelvis fordeles således, at den kontraktholder med den højeste benyttelsesgrad af haller med opsat fremmødesensor modtager den største del af puljen. De kommunale haller betragtes som en samlet kontraktholder. Midler kan udbetales med 35 % til den facilitet med højest benyttelse faldende til 30 %, 25 % og endeligt 15 % til dem med den laveste benyttelse, svarende til i 2025 til 245.000 kr. for den højeste og til 105.000 kr. for den laveste.

Fordelene ved denne model er, at den må antages at give et incitament til udnyttelse for kontraktholder, som med dette i hånden også kan søge at påvirke de foreninger, der bruger faciliteten. Ulemperne er, at kontraktholderne traditionelt ikke har haft en igangsættende rolle i forhold til aktiviteter/foreninger og er afhængig af, at foreninger laver aktiviteter.

Øget benyttelsesgrad. Tilsvarende vil der kunne laves en beregningsmodel for øget udnyttelse. Altså hvor tildelingen beregnes ud fra stigning eller fald i benyttelsesgrad. Hvis en kontraktholder har øget sin benyttelse fra 72 % til 76 % er stigningen på 4 %, hos en anden er benyttelsen faldet fra 86 % til 83 % er faldet på -3%. Igen fordeles midlerne med 35 % til den med højeste stigning og 15% til den med størst fald eller laveste stigning.

Fordelene ved denne model er, at den også tilgodeser faciliteter med et lavt udgangspunkt. Udgangspunkterne for kontraktholderne er meget forskellige, både i forhold til idrætsanlæggenes størrelser og efterspørgsel. Ulempen er modsat, at det kan være vanskeligt for kontraktholdere med høj benyttelse at øge deres benyttelsesgrad.

På baggrund af den indledende drøftelse vil administrationen vende tilbage med et oplæg til beslutning. Beslutningsforslaget vil alene vedrøre 2026. I henhold til den nyeste Kompetenceplan vil kompetencen fra 2026 være Byrådets.

Dialog og høring

Kontraktholderne er inddraget løbende i drøftelserne. Kontraktholderne har givet udtryk for, at de vil foretrække de to første tiltag, da de oplever, at der er mange ubekendte forhold i forhold til kapacitetsudnyttelsen, som de ikke har indflydelse på.

Indstilling

Chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv indstiller,

- at sagen drøftes.

Beslutning

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget drøftede sagen og havde følgende input til en model for udmøntning af incitamentspuljen:

- et ønske om at fremme politiske fokusområder, jf. model 1
- at øge tilgængeligheden for borgere med særlige behov
- en fortsat interesse i at fremme kapacitetsudnyttelsen i hallerne.

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog

- at der fremlægges et forslag til udmøntning af incitamentspuljen til udvalget.

Fraværende:

Ole Drøgemüller

Fraværende Ole Drøgemüller

Punkt 69: Revideret standard for tobaks- og nikotinindsatsen i Skanderborg Kommune

29.09.04-G01-1-19

Resumé

Med denne sag behandles forslag til en revideret standard for tobaks- og nikotinindsatsen i Skanderborg Kommune med henblik på godkendelse.

Sagsfremstilling

Baggrund

Med baggrund i de seneste anbefalinger fra KL og Vidensråd for Forebyggelse ønsker Sundheds- og Omsorgsudvalget, at kommunens gældende standard for tobaksindsatsen revideres, så den også omfatter nye nikotinprodukter samt afspejler både det ændrede produktlandskab og de sundhedsfaglige anbefalinger om:

- Røg- og nikotinfri arbejdstid
- Røg- og nikotinfrie miljøer, hvor børn og unge færdes.

Herudover ønsker udvalget, at standarden sætter særligt fokus på det fælles ansvar for at beskytte børn og unge mod tobak samt de nyeste røgfri nikotinprodukter, snus, nikotinposer, tyggetobak og puffbars.

Administrationen har på den baggrund udarbejdet et udkast til en revideret standard.

Behov for revision af gældende standard

Af den gældende standard for tobaksindsatsen i Skanderborg Kommune fremgår det blandt andet, at Skanderborg Kommune har indført:

- Røgfri arbejdstid for kommunalt ansatte, og at rygning samt brug af e-cigaretter ikke er tilladt i arbejdstiden.
- Røgfri skoletid i overensstemmelse med det national lovkrav fra 2021.
- Henstilling til røgfri adgangsforhold ved haller og idrætsfaciliteter – en henstilling, der også omfatter e-cigaretter.

Der er allerede lokalt på de kommunale skoler regler for røg- og nikotinfri miljøer i overensstemmelse med standarden.

Siden Byrådets vedtagelse af standarden i 2019 og revideringen i 2022 er der imidlertid sket en udvikling, der peger på behovet for en opdatering:

- Nye røgfri nikotinprodukter som snus, tyggetobak og nikotinposer er blevet udbredt, især blandt unge. Disse produkter er ikke eksplicit omfattet af den nuværende standard.
- Nikotin er skadeligt og afhængighedsskabende, og forskning viser, at brug af nye nikotinprodukter kan føre til senere rygning, hjertekarsygdomme samt psykiske lidelser som depression og angst – især ved tidlig debut (Sundhedsstyrelsen 2022).
- Flere unge starter på nikotinprodukter. Knap en tredjedel af danskerne mellem 15-29 år bruger mindst ét nikotinprodukt. Flere bruger produkter med nikotin som e-cigaretter og vapes. Udviklingen er bekymrende og understreger, at det er vigtigt fortsat at have fokus på at forebygge ryge- og nikotinstart (Sundhedsstyrelsen 2025).
- KL anbefaler, at kommunalbestyrelser henstiller til røg- og nikotinfrie udearealer på kommunens områder, hvor børn og unge færdes (KL 2024). Flere kommuner har allerede indført f.eks. røgfri legepladser, søbade, busstoppesteder og udendørs idrætsfaciliteter.
- Vidensråd for Forebyggelse anbefaler indførelse af røg- og nikotinfri arbejdstid for ansatte som led i en strukturel forebyggelsesstrategi (2024).
- Skanderborg Kommune har modtaget to henvendelser fra kontrakt Holdere og idrætsforeninger med ønske om, at nikotinprodukter indgår i standardens afsnit om røgfri kommunale miljøer.

Ved vedtagelsen i 2019 blev det foreslået, at røgfri adgangsforhold skulle gælde alle kommunale bygninger og bygninger med kommunalt støttede aktiviteter. Byrådet besluttede dog, at henstillingen alene skulle gælde haller og idrætsfaciliteter. Siden da har erfaringer og den sundhedsfaglige udvikling skabt grundlag for at genbesøge dette område.

Ændringer i standarden

Den reviderede standard har fået en let gennemskrivning, og der er foretaget følgende væsentlige ændringer:

1. Røg- og nikotinfri arbejdstid

Det tidligere princip om røgfri arbejdstid er nu udvidet til også at omfatte alle nikotinprodukter såsom snus, nikotinposer og puffbars. Det betyder, at medarbejdere i Skanderborg Kommune ikke må bruge hverken tobaks- eller nikotinprodukter i arbejdstiden med undtagelse af nikotinerstatning, der er godkendt som lægemiddel til nikotinafvænning.

2. Opdaterede regler for røgfri bygninger og adgangsforhold

Passager om røgfri bygninger og tilknyttede adgangsforhold er blevet opdateret, så de nu omfatter alle nikotinprodukter. Det tydeliggøres dermed, at det ikke blot er rygning, men også brug af nikotinprodukter, der ikke er tilladt i og omkring kommunens bygninger.

3. Flere røg- og nikotinfri udearealer, hvor børn og unge færdes

Der lægges op til, at kommunen arbejder for at gøre flere udendørsarealer røg- og nikotinfri på steder, hvor børn og unge færdes. Det gælder legepladser, sportsanlæg, søbade og busstoppesteder.

4. Et fælles ansvar

Den reviderede standard indeholder et styrket afsnit om et fælles ansvar. Det understreges, at både ledere, medarbejdere, forældre og samarbejdspartnere har et ansvar for at understøtte røg- og nikotinfrihed, og at standarden skal ses som et fælles redskab til at fremme sundhed og trivsel i kommunen.

Informations- og nudgingkampagne

Som et led i implementeringen af den reviderede standard foreslår administrationen, at der igangsættes en informations- og nudgingkampagne med det formål at fremme ønsket adfærd hos både medarbejdere og borgere, herunder:

- At oplyse medarbejderne om røg- og nikotinfri arbejdstid
- At styrke opbakningen til røg- og nikotinfrie miljøer – særligt på steder, hvor børn og unge færdes.

Kampagnen til opbakning af røg- og nikotinfrie miljøer vil tage udgangspunkt i skiltning med venlige, visuelle og situationsbestemte opfordringer og henstillinger – for at gøre det lettere og mere naturligt at træffe sunde valg i hverdagen.

I forbindelse med vedtagelsen af den nuværende standard blev der afsat 100.000 kr. til skiltning. En kommende opdatering af standarden vil nødvendiggøre ny skiltning, og omkostningerne hertil vil afhænge af, hvilke udendørsarealer der skal omfattes.

Behandlingsplan og høringsproces

Ved behandling af forslag om røgfrie kommunale miljøer i 2019 var der en bred involvering af fagudvalg og høringsparter, herunder MED-systemet. Da der i forbindelse med denne revidering er tale om justeringer og konsekvensrettelser samt igangsættelse af en nudgingkampagne, er behandlingsplanen som følgende:

Politisk behandlingsplan

1. Sundheds- og Omsorgsudvalget sender den reviderede standard til kommentering i følgende relevante fagudvalg og organer:
  - Klima-, Miljø- og Planudvalget
  - Arbejdsmarkedsudvalget
  - Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget
  - Børne- og Ungdomsudvalget
  - HovedMED-udvalget (HMU)
3. Efter kommenteringen behandles sagen i:
  - - Økonomi- og Erhvervsudvalget
    - Byrådet.

Vedlagt er forslag til en revideret standard for tobaks- og nikotinindsatsen i Skanderborg Kommune samt den gældende standard for tobaksindsatsen i Skanderborg Kommune.

Dialog og høring

-

Sundhed

Standard for tobaks- og nikotinindsatsen i Skanderborg Kommune relaterer sig til følgende strategispor i Sundhedspolitikken:

- Strategispor 2 'Større lighed i sundhed'
- Strategispor 3 'Sunde rammer, der gør det sunde valg let'
- Strategispor 4 'Borgernes sunde livsstil styrkes'
- Strategispor 7 'Fælles om trivsel i ungelivet'.

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Sundheds- og Omsorgsudvalget, den 12. august 2025, punkt 86:

Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Sundhed, Omsorg og Handicap.

Sagen fremsendes til kommentering i Klima-, Miljø- og Planudvalget, HovedMED-udvalget, Arbejdsmarkedsudvalget, Kultur-, Fritids-, og Idrætsudvalget og Børne- og Ungdomsudvalget inden behandling i Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget, den 2. september 2025, punkt 106:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Sundhed, Omsorg og Handicap.

Sagen fremsendes til HovedMED-udvalget, Arbejdsmarkedsudvalget, Kultur-, Fritids-, og Idrætsudvalget, Børne- og Ungdomsudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Fraværende:

Peter Kjær

Beslutning fra HovedMED-udvalget, den 4. september 2025, punkt 44:

HovedMED-udvalget godkendte forslag til revideret standard for tobaks- og nikotinindsatsen i Skanderborg Kommune med henblik på videre behandling i Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Chef for Sundhed, Omsorg og Handicap indstiller,

- at forslaget til en revideret standard for tobaks- og nikotinindsatsen i Skanderborg Kommune godkendes
- at forslaget inden behandlingen i Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet fremsendes til kommentering i de nævnte relevante fagudvalg og organer.

Sagen fremsendes til kommentering i Sundheds- og Omsorgsudvalget, Klima-, Miljø- og Planudvalget, HovedMED-udvalget, Arbejdsmarkedsudvalget, Kultur-, Fritids-, og Idrætsudvalget og Børne- og Ungdomsudvalget inden behandling i Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog,

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Sundhed, Omsorg og Handicap.

Sagen fremsendes til HovedMED-udvalget, Arbejdsmarkedsudvalget, Børne- og Ungdomsudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Fraværende:

Ole Drøgemüller

Bilag

Standard for tobaks- og nikotinindsatsen i Skanderborg Kommune_11062025

Standard for tobaksindsatsen i Skanderborg Kommune_godkendt 28.09.22

Fraværende Ole Drøgemüller

Punkt 70: Forberedelse af dialogmøde for foreninger

18.15.00-G01-3-25

Resumé

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget skal forberede dialogmødet med foreningerne den 8. oktober 2025.

Sagsfremstilling

Den 7. maj drøftede Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget og Folkeoplysningsudvalget formen, indholdet og deltagerkredsen for dialogmødet den 8. oktober 2025. Udvalgene besluttede, at dialogmødet skulle være målrettet folkeoplysende foreninger, samt kulturelle foreninger.

Foreningerne har fået en foreløbig invitation via nyhedsbrevet til de folkeoplysende foreninger i maj, juni og august og den endelige invitation er udsendt i starten af september via nyhedsbrevet og ved direkte mail til alle de kulturelle foreninger.

Tidsplan og program

Administrationen har udarbejdet et endeligt program med udgangspunkt i den skabelon, som udvalgene godkendte. Det endelige program findes i bilag 1.

Tid	Indhold
17.30	Velkomst "Temperaturen på kulturen, fritiden og idrætten i Skanderborg Kommune". Oplæg ved udvalgsformændene
18.00	Uddeling af priser: Skanderborgprisen "Sporen", Årets Ildsjæl, Årets Talent og Årets Forening.
18.30	Spisning
19.00	Fælles oplæg "Fællesskaber, dannelse og demokrati i en moderne tid".
19.40	Intro til spor
19.45	Dialog i fire spor: <ol style="list-style-type: none"> 1. Folkeoplysning i en moderne tid 2. Idrætten som arena for fællesskab og dannelse 3. Unge som skabere af kulturlivet 4. Naturen som ramme om fællesskaber
21.00	Afslutning foregår i sporet

Sporene foregår efter den samme skabelon. Deltagerne vælger ved tilmelding hvilket spor, de ønsker at deltage i. Der vil ikke være begrænsning på deltagerantallet som sidste år. Det betyder også, at der kan være meget stor forskel på størrelsen af kredsen i de enkelte spor, til gengæld kan deltagerne vælge helt frit efter interesse. Alle fire spor har en oplægsholder og en administrativ vært. Værtens opgave er sikre processen og styre tiden.

- 5 minutters intro til sporet ved værten
- 30 minutters oplæg ved oplægsholder

- 25 minutters gruppedrøftelser
- 10 minutters opsamling.

Medlemmerne af de to udvalg fordeler sig på de fire spor og indgår i drøftelserne med de øvrige deltagere.

Indstilling

Chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog,

- at tage orienteringen til efterretning.

Fraværende:

Ole Drøgemüller

Bilag

Program for Dialogmøde 2025

Fraværende Ole Drøgemüller

Punkt 71: Meddelelser

00.01.00-A00-82-23

Sagsfremstilling

Der orienteres om følgende:

- Formandsskifte i Sløngelkluppen
- Inspirationsdag den 4. oktober vedr. ung deltagelse i foreninger/kultur
- Oversvømmelse i Ry Hallerne
- Status vedr. fundraising til inventar, Fælleden som idrætscenter
- Orientering om afviklet arrangement, StedKendt
- Kommende arrangementer, som udvalget er inviteret til
  - Kulturens dag den 19. september 2025
  - Frivilligfest den 26. september 2025.

Indstilling

Chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Der blev orienteret om:

- Formandsskifte i Sløngelkluppen
- Inspirationsdag den 4. oktober vedr. ung deltagelse i foreninger/kultur
- Oversvømmelse i Ry Hallerne
- Status vedr. fundraising til inventar, Fælleden som idrætscenter
- Orientering om afviklet arrangement, StedKendt
- Orientering om dialog med Skanderborg Petanqueklub
- Kommende arrangementer, som udvalget er inviteret til
  - Kulturens dag den 19. september 2025
  - Frivilligfest den 26. september 2025.

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog,

- at tage orienteringen til efterretning.

Fraværende:

Ole Drøgemüller

Fraværende Ole Drøgemüller

Punkt 72: Eventuelt

00.01.00-A00-82-23

Beslutning

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog,

- at det vurderes løbende, om det planlagte udvalgmøde i november kan aflyses.

Fraværende:

Ole Drøgemüller

Fraværende Ole Drøgemüller

Punkt 73: Underskriftsark; Godkendelse af beslutningsprotokol

00.01.00-A00-79-21

Sagsfremstilling

Beslutningsprotokollen føres under møderne, og det forudsættes, at beslutningerne afstemmes undervejs i mødet - det kan f.eks. ske ved oplæsning af det protokollerede.

Beslutningsprotokollen godkendes og underskrives ved afslutning af mødet af de tilstedeværende udvalgsmedlemmer. Det sker digitalt ved at anvende knappen "godkendelse" øverst til venstre i First Agenda.

Bemærk, at godkendelse ikke kan fortrydes.

Beslutning

Udvalgsmedlemmerne underskrev protokollen digitalt på mødet.

Fraværende:

Ole Drøgemüller

Fraværende Ole Drøgemüller